Raad van de Europese Unie

Brussel, 26 november 2026
(OR. en)

16007/26

Interinstitutioneel dossier:
2026/0138(COD)

TELECOM 564
CYBER 468
MI 1215
COMPET 1384
IA 319
CODEC 2201

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
nr. Comdoc.:	10104/26 + ADD 1
Betreft:	Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese cloud- en AI-ecosysteem (verordening cloud- en AI-ontwikkeling) (voor de EER relevante tekst) - Voortgangsverslag

I. INLEIDING

1. Op 3 juni 2026 heeft de Commissie **het voorstel voor een verordening tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese cloud- en AI-ecosysteem** (verordening cloud- en AI-ontwikkeling) aangenomen[1].

[1] Doc. 10104/26 + ADD 1.

2. De verordening cloud- en AI-ontwikkeling, die gebaseerd is op artikel 114 en artikel 173, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft tot doel de beperkte en geografisch geconcentreerde beschikbaarheid van computercapaciteit in de EU aan te pakken, evenals de risico's die gepaard gaan met de afhankelijkheid van cloud- en AI-diensten die door niet-Europese aanbieders worden geleverd. De specifieke doelstellingen van het initiatief bestaan erin: i) de in de EU ingezette computingcapaciteit en de in de EU ontwikkelde en ingezette AI te vergroten door middel van innovatieve en duurzame cloud- en AI-technologieën; ii) te zorgen voor aantrekkelijke voorwaarden voor de inzet van duurzame en innovatieve computingcapaciteit in de hele EU; iii) aandacht te besteden aan zorgen over gegevenssoevereiniteit en operationele continuïteit van cloud en AI; en iv) de openbare orde te beschermen door de weerbaarheid van de levering van cloudcomputingdiensten te vergroten, met name in de publieke sector. Het voorstel heeft tot doel deze vier doelstellingen te verwezenlijken door de voorwaarden voor de uitrol van datacentra in de hele EU te stroomlijnen, met bijzondere aandacht voor zeer duurzame en innovatieve faciliteiten op de schaal die nodig is voor de groene en de digitale transitie van de EU; door één enkel EU-breed kader in te voeren voor de beoordeling van de soevereiniteit op het gebied van cloud en AI en tegelijkertijd het grootste deel van de EU-markt open te houden voor gelijkgestemde partners; en door aanbestedende diensten een kader te bieden om weloverwogen aankoopbeslissingen te nemen en hun koopkracht in te zetten om bestaande afhankelijkheden te verminderen. Samen zullen deze maatregelen naar verwachting bijdragen tot de bescherming van kritieke toepassingen en gevoelige gegevens, en de ontwikkeling en uitrol van geavanceerde cloud- en AI-technologieën in Europa ondersteunen.

3. Dit voorstel is opgenomen als een van de prioriteiten van de routekaart "Eén Europa, één markt", die in de marge van de informele bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders op 24 april 2026 in Cyprus werd ondertekend door de president van de Republiek Cyprus, als vertegenwoordiger van het roulerende voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, en door de voorzitters van het Europees Parlement en de Europese Commissie. Het vierde kwartaal van 2027 geldt als streefdatum voor de aanneming van het voorstel.

4. In het Europees Parlement zijn de Commissie interne markt en consumentenbescherming (IMCO) en de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE) beide aangewezen als hoofdcommissies, in overeenstemming met de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen krachtens artikel 58. Er zijn twee corapporteurs aangewezen: Diego SOLIER (Fractie Europese Conservatieven en Hervormers/ECR, Spanje) van ITRE en Reinier VAN LANSCHOT (Verts/ALE, Nederland) van IMCO. Naast de twee bovengenoemde hoofdcommissies zijn de Commissie juridische zaken (JURI) en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) aangewezen als adviserende commissies, waarbij Sergey LAGODINSKY (Verts/ALE, Duitsland) verantwoordelijk is voor het advies van JURI en Kristian VIGENIN (S&D, Bulgarije) verantwoordelijk is voor het advies van LIBE. Het Europees Parlement is van plan om op 27 april 2027 zijn standpunt vast te stellen.

5. Het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Europees Comité van de Regio's zijn over het voorstel geraadpleegd. Op respectievelijk 17 en 30 september 2026 is een formeel verzoek om advies naar die instellingen verstuurd. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 23 september 2026 advies uitgebracht over het voorstel[2], terwijl het Europees Comité van de Regio's werd verzocht zijn advies in te dienen vóór de plenaire vergadering van 2 en 3 december 2026.

6. Op 29 juli 2026 heeft de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) advies over het voorstel uitgebracht[3].

II. STAND VAN ZAKEN IN DE RAAD

7. In de Raad is het voorstel toegewezen aan de Groep telecommunicatie en informatiemaatschappij (de "Groep Telecom"). De bespreking van het voorstel is onder Cypriotisch voorzitterschap aangevat met de presentatie van het voorstel door de Commissie aan het Comité van permanente vertegenwoordigers op 10 juni 2026 en de eerste presentatie van de wetgevingstekst en de effectbeoordeling in de Groep Telecom op 16 juni 2026.

---

2 SEC1043/2026.

3 Advies 14/2026 van de EDPS.

8. Het Ierse voorzitterschap heeft de analyse van de tekst voortgezet tijdens vier vergaderingen van de Groep Telecom op 7 juli en op 8, 22 en 29 september, en heeft de eerste lezing van het hele voorstel afgerond. Daarnaast heeft het Ierse voorzitterschap op 21 september 2026 en 5 oktober 2026 twee onlineworkshops georganiseerd. Tijdens die workshops konden de delegaties, met inbegrip van deskundigen in de hoofdsteden, aan de Commissie specifieke vragen stellen en verdere verduidelijking vragen over de volledige tekst. Na de eerste onlineworkshop heeft het Ierse voorzitterschap de lidstaten op 23 september verzocht om hun eerste redactionele voorstellen en schriftelijke opmerkingen in te dienen over **pijler 3 (autonomie)**, die titel IV (artikelen 16-44) en de bijlagen II en III bij het voorstel omvat. Op basis van de input van de lidstaten heeft het Ierse voorzitterschap de eerste, gedeeltelijke compromistekst van het voorstel voor een verordening cloud- en AI-ontwikkeling met betrekking tot **pijler 3** opgesteld, die op 10 november 2026 in de Groep Telecom is gepresenteerd en besproken. Na de tweede onlineworkshop, op 5 oktober, had het Ierse voorzitterschap de lidstaten ook reeds gevraagd redactionele suggesties en opmerkingen in te dienen over de andere delen van de tekst, namelijk **pijler 1 (onderzoeks-, ontwikkelings- en uitrolactiviteiten voor het cloud- en AI-ecosysteem)** en **pijler 2 (datacentrumcapaciteit)**, en over de algemene en slotbepalingen (artikelen 1-15 en 44-48) en bijlage I. Op basis van de input van de lidstaten heeft het Ierse voorzitterschap het tweede deel van de eerste compromistekst over de **pijlers 1 en 2** opgesteld. Dat voorstel is op 24 november in de Groep Telecom gepresenteerd en besproken. **Met die presentatie en bespreking heeft het Ierse voorzitterschap het proces voor de opstelling van het eerste volledige compromisvoorstel van de Raad voor de verordening cloud- en AI-ontwikkeling afgerond.** Ondertussen is de lidstaten verzocht de tweede ronde van redactionele voorstellen en opmerkingen in te dienen. Op basis daarvan is het Ierse voorzitterschap voornemens in december te beginnen met de bespreking van de tweede compromistekst. Daarbij zal eerst **pijler 3 (autonomie)** aan bod komen.

III. BELANGRIJKSTE KWESTIES DIE IN DE COMPROMISTEKST VAN HET VOORZITTERSCHAP ZIJN BEHANDELD

9. De belangrijkste kwesties die door het Ierse voorzitterschap in het eerste deel van het eerste compromisvoorstel over **pijler 3 (autonomie)** zijn behandeld, zijn:

a) **proces voor de erkenning van de Uniebetrouwbaarheidsniveaus**: het Ierse voorzitterschap heeft de bepalingen hierover herzien om het proces voor de erkenning van cloudcomputingdiensten op specifieke Uniebetrouwbaarheidsniveaus te verduidelijken en de voor de beschrijving van die procedure gebruikte terminologie te stroomlijnen. De aan de Commissie verleende bevoegdheid om de criteria voor de Uniebetrouwbaarheidsniveaus te wijzigen is strikter afgebakend, teneinde in een afwijking te voorzien met betrekking tot bepaalde criteria. In de tekst is ook een nieuw artikel opgenomen waarin de procedure voor de intrekking van de erkenning van een cloudcomputingdienst nader wordt beschreven.

b) **geassocieerde derde landen**: het Ierse voorzitterschap heeft de tekst aangepast om meer duidelijkheid te verschaffen over de procedure voor vaststelling van de geassocieerde derde landen. Met name is nu verduidelijkt wat de gevolgen zijn wanneer de Commissie de uitvoeringshandeling intrekt of opschort waarbij een derde land als geassocieerd wordt aangemerkt. Ook is aangegeven dat drie of meer lidstaten de Commissie kunnen verzoeken de geassocieerde status van een derde land te herzien.

c) **conformiteitsbeoordelingsprocedures en controles door een onafhankelijke derde**: deze delen van het voorstel zijn ingrijpend geherformuleerd om de lasten voor aanbieders die hun clouddiensten op specifieke Uniebetrouwbaarheidsniveaus willen laten erkennen te verlichten en de toepasselijke procedures te verduidelijken. In de tekst is met name opgenomen dat de Commissie een uniform standaardmodel voor de EU-conformiteitsverklaring moet publiceren. Voorts is verduidelijkt dat alleen wezenlijke fouten van aanbieders tot de intrekking van een positief advies van een controleorganisatie mogen leiden. Aanbieders zouden het controleadvies om de twee jaar, in plaats van jaarlijks, ter beoordeling moeten indienen. Het Ierse voorzitterschap heeft in de compromistekst ook plafonds opgenomen voor de administratieve boetes die kunnen worden opgelegd voor inbreuken op de regels inzake het kader voor cloudcomputingsoevereiniteit.

d) **wederzijdse bijstand en samenwerking –** Het Ierse voorzitterschap heeft in de tekst twee nieuwe artikelen opgenomen met vereisten om het beroepsgeheim te waarborgen en betrouwbare en beveiligde systemen voor informatie-uitwisseling te gebruiken voor alle communicatie op grond van de bepalingen inzake het kader voor cloudcomputingsoevereiniteit.

e) **risicobeoordelingen** – nationale veiligheid en defensie zijn geschrapt om te verduidelijken dat deze twee gebieden niet onder de bepalingen inzake risicobeoordelingen vallen. Daarnaast is in de compromistekst de mogelijkheid voor de Commissie geschrapt om uitvoeringshandelingen vast te stellen wanneer zij van oordeel is dat de door de lidstaten vastgestelde Uniebetrouwbaarheidsniveaus voor activiteiten van de publieke sector niet passend zijn. Dit wordt vervangen door aanbevelingen van de Commissie, waarop de lidstaten binnen drie maanden moeten reageren. Tot slot is de periode voor een verplichte migratie naar een andere cloudcomputingdienst opgetrokken van 12 tot 18 maanden, met de mogelijkheid voor de lidstaat om deze periode bij wijze van uitzondering te verlengen.

f) **overheidsopdrachten en uitbreiding van het toepassingsgebied tot entiteiten uit de particuliere sector** – de compromistekst is gewijzigd om het toepassingsgebied van de bepalingen inzake overheidsopdrachten uit te breiden tot aanbestedende instanties die onder Richtlijn 2014/25/EU vallen (particuliere ondernemingen die aanbesteden volgens de regels voor overheidsopdrachten), aangezien deze sectoren van cruciaal belang worden geacht voor de openbare orde (bijvoorbeeld elektriciteit en watervoorziening). Tegelijkertijd is de bevoegdheid van de Commissie geschrapt om door middel van een gedelegeerde handeling de verplichting om risicobeoordelingen uit te voeren uit te breiden tot de particuliere sector. Daarnaast wordt in de compromistekst verduidelijkt dat het criterium “openbare orde” ook van toepassing is op Uniebetrouwbaarheids-niveau 1.

g) **toegevoegde waarde van de EU en monitoring van aanbesteding voor innovatie op het gebied van cloud en AI** – de bepalingen over deze twee elementen zijn aangepast om te zorgen voor samenhang met het bestaande EU-kader voor overheidsopdrachten. Om de lasten te verminderen heeft het Ierse voorzitterschap bovendien voorgesteld de frequentie van de verslagen van de lidstaten aan de Commissie over hun gebruik van aanbestedingsprocedures voor innovatie op het gebied van cloudcomputingdiensten en AI-systemen te verlagen van jaarlijks tot om de drie jaar. Daarnaast stelde het voorzitterschap voor om het exacte percentage aanbestedingen voor cloudcomputingdiensten en AI-systemen dat de lidstaten moeten nastreven, te schrappen.

h) **Europese cloudfederatie voor de publieke sector** – het Ierse voorzitterschap heeft verduidelijkt dat de Europese cloudfederatie voor de publieke sector (EuroCloud) ernaar streeft bestaande initiatieven samen te brengen en dat deelname vrijwillig is. Er is ook gespecificeerd welke maatregelen de entiteit die diensten deelt, moet nemen om een doeltreffende, veilige en veerkrachtige dienstverlening te waarborgen. Voorts zijn er aanvullingen gedaan over de noodzaak om de Commissie in kennis te stellen van materiële wijzigingen en over de mogelijkheid voor de Commissie om de toestemming voor het delen van diensten in te trekken.

10. Tijdens de lopende besprekingen over het tweede deel van het eerste compromisvoorstel over **pijler 1 (onderzoek, ontwikkeling en uitrolactiviteiten voor het cloud- en AI-systeem)**, **pijler 2 (datacentrumcapaciteit)** en over de algemene en slotbepalingen heeft het Ierse voorzitterschap de volgende kwesties aan de orde gesteld:

a) **initiatieven voor cloud- en AI-leiderschap** – het Ierse voorzitterschap heeft de bepalingen betreffende de financiering van de cloud- en AI-initiatieven verduidelijkt en in de tekst uitdrukkelijk aangegeven dat het toepassingsgebied van deze initiatieven niet zou worden gewijzigd door de delegatie van bevoegdheden aan de Commissie.

b) **nationale cloud- en AI-strategieën** – in de compromistekst wordt duidelijk gemaakt dat de lidstaten, om te voldoen aan de eisen om nationale cloud- en AI-strategieën vast te stellen, de mogelijkheid hebben om bestaande nationale strategieën te hergebruiken, op voorwaarde dat deze strategieën voldoen aan de vereisten van de verordening cloud- en AI-ontwikkeling. Deze vereisten zijn licht gewijzigd om de lidstaten meer flexibiliteit te bieden en te zorgen voor samenhang met de opensourcestrategie.

c) **prioritaire projecten op het gebied van grensverleggende AI** – het Ierse voorzitterschap heeft verduidelijkt dat de verplichting voor de lidstaten om ervoor te zorgen dat voldoende AI-computingmiddelen uit hun computingcapaciteiten worden toegewezen om de ontwikkeling van prioritaire projecten op het gebied van grensverleggende AI te ondersteunen, enkel van toepassing is op de lidstaten die aan die projecten deelnemen.

d) **zones voor de versnelde uitrol van datacentra** – met de door het Ierse voorzitterschap voorgestelde wijzigingen is de termijn voor lidstaten om een zone voor de versnelde uitrol van datacentra aan te wijzen verlengd van 6 tot 12 maanden en is verduidelijkt wat er na de periode van 12 maanden zou worden verwacht van de lidstaten die geen zone voor de versnelde uitrol van datacentra hebben. Daarnaast is de lijst van elementen waarmee de lidstaten rekening moeten houden bij de aanwijzing van versnellingszones licht uitgebreid.

e) **vergunningsprocedures** – de formulering van de bepalingen inzake vergunnings-procedures is beter afgestemd op die van het voorstel voor de verordening industriële versnelling.

f) **strategische datacentrumprojecten** – de procedures voor de aanwijzing van strategische datacentrumprojecten door de Commissie en voor de intrekking van een dergelijke aanwijzing zijn herzien om een actievere betrokkenheid van de lidstaten te waarborgen.

g) **Datum van toepassing** – om de lidstaten meer tijd te bieden om zich voor te bereiden op de uitvoeringsfase heeft het Ierse voorzitterschap de toepassingsdatum van de verordening cloud- en AI-ontwikkeling uitgesteld van 12 tot 18 maanden na de datum van inwerkingtreding.

IV. OPENSTAANDE KWESTIES

11. Na de analyse van het eerste deel van de compromistekst over **pijler 3 (autonomie)** in de Groep Telecom op 10 november 2026 is het voorzitterschap van oordeel dat een aantal kwesties verder moet worden besproken. Het zal met name nodig zijn om: i) de erkenningsprocedure minder complex te maken en mogelijke overlappingen en knelpunten weg te nemen, bijvoorbeeld in gevallen van grensoverschrijdende samenwerking tussen bevoegde autoriteiten; ii) de onderbouwing te versterken voor de aanbesteding van cloudcomputingdiensten die een bepaald betrouwbaarheidsniveau bieden, met het oog op de bescherming van de openbare orde van de Unie en haar lidstaten; iii) de vrijstellingen op het gebied van nationale veiligheid en defensie te verduidelijken, bijvoorbeeld op basis van de formulering van artikel 2 van de AI-verordening; iv) de bepalingen inzake sancties nader te specificeren om ervoor te zorgen dat deze niet onevenredig zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen; v) na te denken over de mate van betrokkenheid van de lidstaten en de Commissie bij het proces van erkenning van clouddiensten op specifieke Unie-betrouwbaarheidsniveaus; vi) de motivering voor het delegeren van bevoegdheden aan de Commissie in sommige gevallen te heroverwegen, bijvoorbeeld in artikel 17 met betrekking tot de bevoegdheid van de Commissie om te bepalen of de beoordelende bevoegde autoriteit het erkenningsbesluit mag vaststellen; vii) de bepalingen van de verordening cloud- en AI-ontwikkeling verder af te stemmen op die van de komende cyberbeveiligingsverordening 2 en de komende verordening inzake overheidsopdrachten; viii) na te denken over de verschillende termijnen die in de verordening zijn vastgesteld, bv. het tijdschema voor de migratie naar een andere clouddienst die na een risicobeoordeling nodig zou kunnen zijn; ix) beter te verduidelijken wat wordt bedoeld met “innovatie op het gebied van cloudcomputingdiensten en AI-systemen” in het kader van de aanbesteding van die diensten; x) te overwegen een verplichting voor de Commissie toe te voegen om richtsnoeren uit te vaardigen over het gebruik van criteria inzake de meerwaarde van de Unie bij overheidsopdrachten.

12. Het tweede deel van de compromistekst over **pijler 1 (onderzoeks-, ontwikkelings- en uitrolactiviteiten voor het cloud- en AI-systeem) en pijler 2 (datacentrumcapaciteit)** is op 24 november 2026 besproken in de Groep Telecom. Op basis van deze bespreking heeft het voorzitterschap aanvullende kwesties vastgesteld die verder moeten worden besproken. Het zal met name nodig zijn om: i) de mogelijke opneming van een vrijstelling voor nationale veiligheid en defensie in artikel 1 (onderwerp) te overwegen; ii) verder te verduidelijken hoe de voorgestelde centra voor AI in de praktijk zullen functioneren en wat hun relatie met bestaande Europese digitale-innovatiehubs zal zijn; iii) na te denken over hoe kan worden verwezen naar potentiële bronnen van EU-financiering voor de uitvoering van de initiatieven voor cloud- en AI-leiderschap; iv) opnieuw te kijken naar het huidige voorstel om de Commissie te machtigen tot het wijzigen van bijlage I (Grote uitdagingen) door middel van gedelegeerde handelingen; v) te zorgen voor een sterkere nadruk op veerkracht en cyberbeveiliging in de beschrijving van de grote uitdagingen in bijlage I en in de volledige tekst; vi) verder na te denken over de voorgestelde verplichting voor de lidstaten om nationale cloud- en AI-strategieën op te stellen; vii) te verduidelijken in welk geval lidstaten verplicht moeten worden een zone voor de versnelde uitrol van datacentra in te stellen, en na te gaan of de aanwijzing van dergelijke zones facultatief kan worden gemaakt voor de lidstaten; viii) verdere verduidelijking te verstrekken over de wijze waarop de voorgestelde vergunningen op zoneniveau in de praktijk zouden werken voor de aangewezen zones voor de versnelde uitrol van datacentra; ix) opnieuw de data te beoordelen die in het kader van de gefaseerde aanpak zijn voorgesteld voor de toepassing van de verschillende delen van de verordening.

V. CONCLUSIE

13. De Raad wordt derhalve verzocht nota te nemen van de vorderingen die met de bespreking van het voorstel zijn gemaakt.